

vsi tisti, ki so tako mogočni — v vednosti, da jim je ime „slovenski“ jezik nova izmišljena reč, — mesta naše predstavljajo zdaj sém, zdaj tjè; veliko manj pa še vejo, koliko nas je Slovincov na število. Bog le dáj, bi se kmali uresničila vroča želja vseh Slovincov, da ne bojo več ptujci v lastni domovini, naj protivni petelini še tako kokodaskajo iz rogate nehvaležnosti do dežele, ki jih redi, in še več — iz zopernosti do uredb svitelega Cesarja!

Iz Ljubljane.

Tolažba.

Na grobu nadepolnega Joana Ahačiča, osmošolca, umerlega
20. maja.

Noč tamnetna svet pokriva,
V sladkem spanju vse leži,
Mati le solzé preliva,
Oče móci z njim oči.

Sinček, ki že spi v gomili,
Stopi k njima vès svítal,
Reče oču, mamki mili,
Ko da v grobu bi ne spal:

Sina djali so v gomilo
Poleg hčeric hladno;
Zato plaka mati milo,
Oče joka se bridkó.

„Oče dragi, mati mila!
Upokojita sercé;
S sestro bova vence víla,
Kteri nikdar ne zvené,“ —

Kadar polnoči odbije,
Ju premaga spanja moč,
In svitloba ju obsije,
Kakor ko se zor napoč'.

„Vence rajske, da na glavo
Vama jih položiva,
Kadar k nama v večno slavo
Nebeščanov prideta.“

„Vročé bova pesmí péla
Z brati rajskimi Bogú:
Da bi sreča saj cvetéla
Še v edinem Vam sinú!“

Iz Ljubljane. Ker bode deželni odbor v prihodnje tudi očitno naznanje dajal, kar se bo v njegovih sejah pomenkovalo in sklepalo, je začel te razglase s svojo 3. sejo, ki je bila 31. maja. V ti seji so prišle na versto cestne zadeve po pismu gosp. Jožefa Zagorca, poslanca iz Dolenskega, s katerim je poslal od več županov in soseskinih mož podpisano pritožbo, da c. kr. kantonska gospóska v Kostanjevici županiji v Št. Jerneji napoveduje cenitev rubljenih reči vseh tistih gospodarjev, ki so še kaj na dolgu zastran kantonske ceste. Pritožniki se opirajo na sklep 8. seje deželnega zbora, v katerem se je na temeljite pritožbe od mnogih strani enoglasno sklenilo, sl. deželnemu poglavarstvu živo potrebo razodeti, naj se vse dela iznova namenjenih ali že začelih kantonskih cest in eksekucije zavolj takih del začasno ustavijo razun nekterih, ki se lahko izdelajo ali ki jih soseske same izdelati želijo. Gosp. Ambrož, kot referent te pritožbe, je odboru naznanil, da že 4. maja in vdrugič o pritožbi senožeške županije 14. maja se je deželni odbor obrnil do c. kr. deželnega poglavarstva, pa še zmiraj ni odgovora dobil, kaj ono misli o tej zadevi kantonskim gosposkam ukazati; treba je tedaj, da vtretje na vlogo gosp. Zagorcovo deželno poglavarstvo tem živejši deželni odbor prosi, da se izpolne sklep deželnega zbora, ker so nadloge na kmetih že tako velike in jim jih take cestne dela še povikšujejo. Odbor je enoglasno sklenil, vnovič se obrniti do sl. deželnega poglavarstva. — Dalje je dr. Bleiweis nanašaje se na sklep deželnega zbora odboru predložil, naj se za predstavlanje nemških stenografičnih naznanil v slovenski jezik in za popravljanje prvih iztisov za vsako tiskano pòlo plača 12 gold. nov. dn., ker to plačilo se ujema s trudom, ki ga ima predstavljavec in popravljavec; tudi štajarski deželni zbor leta 1848 je enako delo tako plačeval. Odbor je enoglasno poterdil predlog.

— Križem mesta se pokladajo že ceví, po katerih se bo pretakal gaz ali plin, ki bo o vseh Svetih mesto razsvetljeval z novimi lučicami po ulicah mestnih, štacunah kupčijskih in še drugih krajih. — Sila potrebno je bilo, da je te dni mestna gospóska oklicati dala, da bojo čuvaji pazili nad fantini, ki postopajo po ljubljanskem gradu in kamnje lučajo doli na verte; že večkrat je bil kdo poškodovan in nekdo prav zlo. Ker mislimo, da šolski učenci niso tako razujzdani, bi bilo posebno streči po tistih mladih

vlačugarjih, ki se namesto šole klatijo celi dan okoli, in vsacega takega berž zgrabiti in ga tirati na magistrat, da se odverne lenoba, ki je mati vseh pregreh. — Še neko drugo vošilo zavoljo našega grada imamo na sercu, ki jo bomo pa drugo pot razodeli.

— Ravno smo brali, kako lepo se je te dni v reškem županijskem zboru neki pravičen Hervat za čast Slovincov potegoval dobro ločivši poštene Slovence od takih, ki so nam sramoto delali na Hervaškem. Ta pošteni glas nas je toliko bolj razveselil, ker je prvi očitni glas, ki smo ga čuli iz dežele naših jugoslovenskih bratov.

— Slišali smo, da je včeraj (v pondelj) v Borovnici gorelo in kakih 10 hiš pogorelo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. (Iz državnega zbora poslancov). Ko je 5. dan t. m. državni zbor državnih poslancov z večino 5 glasov zavergel predlog, naj se od odbora izdelani in prebrani opravični red državnega zbora poterdi navprek (od konca do kraja), so se 8. dan t. m. začeli pretresi posameznih paragrafov, kateri pa v predlogu niso ravno veliko pre naredili. Važniše je bilo, kar je minister Schmerling ta dan državnemu zboru odkritoserčno razodel, da sedanji zbor ni celi državni zbor, ampak le ožji nemško-slovenskih dežel. S tem je končal sanjarijo centralistov, ki so se obnašali, kakor da bi oblast imeli postaviti sklepati za celo cesarstvo. Kako slabo je pa ugodil gospod minister s to razodevo centralistom, se je berž drugi dan bralo v „Pressi“, ki je zatega voljo se strašno grozila nad Schmerlingom, in v „Ostd. Pest“, ki je psovala Rieger-a hudo, ker vé, da je pervák federalistov. Al s psovki težko da se bo pravo v grob položilo! Vendar, ker so gospodi ministri kmali potem glasovali za Szabelnov predlog, „naj se določi tako imenovani ustavni odbor, kteremu se imajo izročevati vse ustavo dotikajoče zadeve“, in po tem takem ožji zbor vendar ima opravičilo celega, se je potolažila togota centrališka. — Gospod minister Plener je zboru naznanil, da so presvitli cesar poterdili enoglasni predlog obeh zbornic zavolj dne in in potnične državnih poslancov, — dalje je odgovoril na undanje vprašanje dveh českih poslancov: „ali je res, da se bojo spet 3 državne grajšine prodale?“ da grajšine Pardubice, Smiric in Zbirov so bile že leta 1855 dunajski banki zastavljene in v prodaj prepuščene, da se tedaj o tej zadevi sedaj ne more nič družega skleniti; — na vprašanje zavolj odprave vinskega davka je gosp. minister odgovoril, da o tem še ni nič sklenjeno, da pa radoveden pričakuje predloge štajarskega deželnega zbora (tudi krajnski deželni zbor je za odpravo tega davka prosil, Vred.), ker še sedanjemu zboru misli ministerstvo ta davek v posvet izročiti; vendar za letos bo mogel obstati kakor je, ker čast vladna in stan dnuarstveni ne pripušata, da bi se ta davek zavolj upornosti na nekterih krajih mahoma preklical. — Med vprašanji, ki so bile poslednji čas ministerstvu zastavljene, je 8. dan t. m. bilo eno nam Slovincom posebno važno, ki jo je zastavil dr. Toman: „kaj je državno ministerstvo že morebiti storilo ali saj kaj misli storiti, da se izpelje šolska postava od 8. avg. 1859? Že dve šolski leti ste pretekle in že se bliža tretje, pa še se nič ne sliši o tej postavi, katero terja sedaj tudi diplom od 20. okt. 1860 in prestolni ogovor.“ Radovedni čakamo ministrovega odgovora na to tehtno vprašanje. Drugo vprašanje je bilo poslanca dalmatinskega Ljubiša: „ali ministerstvo kaj vé od preganjanja tistih oseb, ki se v Dalmaciji poganjajo za zedinjenje njeno s Horvaškim in Slavonskim? in kaj je storilo ali kaj misli storiti zoper to početje dubrovniške okrožne oblasti?“ — Napovedal je predsednik še dr. Giskrove tri ustavne predloge in predlog dr. Mühlfeld-ov, ki bojo po sklepu večine prišli v posvet. Gospod

minister Schmerling je napovedal izročbo postave za uravnanje občin (sosesk).

Česko. Iz Prage. Časniku „Čas-u“ se piše iz Dunaja, da bode armada avstrijska skoro prisegla na ustavo. — Zoper šolskega svetovavca Jana Mareša ki je ponemčoval česko deželo prav natanko po postavah nekdanje sisteme, se je pritožila sedaj tudi mestna županija hrudimska in pismo z 220 podpisi poslala do deželnega poglavarstva, naj se odstavi mož, ki za sedanje čase poštene ravnopravnosti ni pripraven, in namesto njega, prosi, naj se postavi šolski svetovavec Wencig.

Salcburško 8. junija. Neprenehano deževanje perve dni tega mesca je napravilo po več krajih silne povodnje. Reka Salca je žugala mostove v Halleinu in Salcburgu podreti.

Hervaško. Iz Zagreba 6. junija. Graničarji, ki so pozvani na deželni zbor zagrebški, so obiskovali te dni imenitne poslance deželnega zbora; vsi so jih sprejeli preserčno in jih tolažili z obljubo, da se bojo krepko potegnili za to, da se nesrečni stan graničarjev odverne; le kardinal in zagrebški škof Haulik ni mogel verjeti, da se graničarjem terdo godí, ker „vojaško granico za pravi raj na svetu ima, v vsem tako oskerbljen, da si noben narod kaj boljšega želeli ne more; že pod banom Jelačićem je vlada dunajska mislila vojaško granico drugač osnovati; al ranjki ban, pravi oče graničarjev, si je na vso meč prizadeval to odverniti, in je res odvernil.“ Graničarji, slišati te besede, so se vsi zavzeli, in neki star mož med njimi se ni mogel zderžati, da je na povratku glasno rekel: „Sedaj še le zapopadem, zakaj naše zdihovanje ne pride do prestola presvitlega cara, zakaj če taki gospodje iz svojega posvetnega raja naše železne stene za srebro cenijo, ni čuda, da dunajski gospodje železo za zlató deržijo.“ Tako piše „Ost u. West.“

Ogersko. Iz Pešta. — 5. dan tega mesca je bil tisti imenitni dan, o katerem smo zadnjič govorili. Deželni zbor (doljna zbornica) je namreč glasoval o tem: ali naj se po Deakovem predlogu to, kar ogerska dežela hoče imeti, pové cesarju v bolj spodobni podobi pisma (adrese), ali pa v bolj oholi podobi sklepa (resolucije). Premagala je bolj zmerna stranka, toda le s 3 glasovi; za pismo je glasovalo 155 poslancev, za sklep pa 152. Preden pa gre to pismo iz doljne zbornice v zgornjo (zbornico velikašev), se morajo besede tega pisma določiti natanko. 7. dan t. m. so se začeli pomenki o besedah omenjenega pismo. Poldrugo uro so terpeli pomenki samo za to, kakošen nadpis naj se naredi na pismo. Deak je nasvetoval, naj se napiše: „Felséges esászár és kiraly!“ (to je „presvitli cesar in kralj!“); eni so rekli, naj se izpusti „kralj“, ker cesar avstrijski še ni kronani ogerski kralj; drugi so svetovali, naj se izpusti tudi „cesar“, ker beseda „cesar“ obsega tudi „kralja“; eden, pa glasno po-

svarjen od celega zbora, se je celo prederznil nasvetovati, naj se pismo naredi na „Franc Jožefa, cesarja avstrijskega“; drugi, naj se piše samo „Felség!“ (Presvitli!), spet drugi „Felséges ur!“ (Presvitli gospod!) — in ta naslov je po večini glasov obveljal. Potem so se pretresovali sledeči stavki Deakovega pisma; pa le malo so jih ta dan dognali, čeravno je seja terpela 5 ur. — Gosp. Dunlop, ki ga je angleška vlada poslala v Pešt, da se z lastnimi očmi prepriča, kako in kaj je na Ogorskem, je mogel Pešt zapustiti, ker je avstrijska vlada to zahtevala.

Laško. Celo našo deželo je neizrečeno omamila smrt ministra Kavour-a (Cavour-a), ki je po kratki bolezní 6. dan t. m. za mertudom v Turinu umerl po tem, ko so mu 6krat puščali. Smrt grofa Kavourjeva pa ni omamila samo Laško, temuč je osupnila celo Evropo, zakaj akoravno se mora njegovo delovanje iz stanja avstrijskega in rimskega od konca do kraja zavreči, se mora vendar spoznati, da če bi njega ne bilo, bi bil Mazzini že davnej glavo povzdignil, Garibaldi seboj potegnil in čez celo Evropo silni plamen republikanskih prekucij vergel. Kavour, domoljub bistre glave in terdnega značaja, je varoval monarhično oblast. Kaj bo vprihodnje? nobeden ne vé. 2. dan t. m. je novica iz Turina, da se bode po kraljevem sklepu djala laška armada za letos v mirno stanje, potolažila vés svet. Ali bo ta tolažba sedaj ostala, kdo vé? Kralj je naročil baron Rikasoli-u (Florentincu), naj sestavi novo ministerstvo; kakošno bo, se še ne vé. — „Zedinjena Italija“ je obhajala 3. dan t. m. po vseh mestih narodni praznik z mnogoverstnimi slovesnostmi svetnimi in cerkvenimi. Škofje pa so bili pri tem v veliki zadregi; nekteri so se zvesto deržali svojega višjega duhovnega poklica, nekteri pa so se udali sili. — Tudi Garibaldi je nek zbolel, al ker poslednje novice nič o tem ne govorijo ne bo bolezen nevarna. — Tudi sv. oče papež so 6. dan t. m. za merzlico zboleli, ravno ko so se hotli osmi dan po sv. Rešnjem telesu k procesii podati.

Angleško. Iz Londona. Kraljica naša je zbolela. Neka otožnost jo je prevzela, ki omamlja tudi njeni život. Celó ptuji zdravniki in med njimi slavni Schönlein so poklicani v posvét.

Turško. Iz Carigrada. Sultan boleha za zlo nevarnim želodečnim rakom.

Listnica vredništva. Gosp. J. T-i na D: Vaše pismo smo izročili ekspedicii; dobili bote, kakor hitro bo mogoče, vse, kar je še dobiti. — Gosp. A. K. v V: Domačih pomenkov o sl. Gl. ne moremo vzeti, ker bi se nam, če tudi dobrovoljni svéti, berž napak obračali. — Gosp. Gr. K. v Gr: „Tagespošto“ smo unidan odpravili; poštenje nam brani, se meniti za takega pisača; zato je škoda za vsako verstico, ako nam jo kdo piše; ne zamerite nam tedaj, da tudi zabavljico Vašo denemo ad acta. — Gosp. P. S. v ilir. Bist: Vse „Novice“ od 1. maja so pošle; poslanih 30 kr. leži v ekspedicii.

„Novice“ prihodnji mesec

nastopijo drugo polovico letošnjega tečaja. Tisti gg. naročniki, ki jih želijo še naprej dobivati, ali pa novi naročniki naj se gotovo oglasijo še ta mesec, da se bo vedilo, koliko iztisov se ima vprihodnje natiskovati. Ako se poznejšim naročnikom ne bo moglo z vsemi listi vstreči, ne bo tiskarnica kriva, ampak to, da se častiti naročniki niso ob pravem času oglasili.

„Novice“ so svojim prejemnikom, pa tudi drugim bravcom, katerim so ali ljube ali pa tern v péti, tako zadostno znane, da nimamo pri tem oglasu nič družega povedati, kakor to, da bojo v vsem ostale, kakor so bile dozdej. Novi časi so dali novo važnost vsem časnikom; s tem pa so prejele tudi „Novice“ še večje naloge. Prizadjale si bojo s krepko podporo domoljubnih prijatelov svojo dolžnost zvesto spolaovati.

Če bo le mogoče, bi radi dognali letos „občno povestnico.“

„Novice“ za pol leta (do konca tega leta) veljajo po pošti prejemane 2 gold. 10 kr., v tiskarnici 1 gold. 80 kr.; za četert leta s poštnino vred 1 gold. 5 kr., brez poštnine 90 kr. nov. dn.